

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. ชื่องานวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.2 ชื่อผู้วิจัย: นางพิมพ์นารา หนองหารพิทักษ์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนาระผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เทศบาลตำบลบ้านดู่

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.3 ระยะเวลาการศึกษาวิจัย: ปีการศึกษา 2559

2. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่านักพัฒนาหรือนักวิชาการใดๆ จะมีสติปัญญาเสมอเหมือนได้ ดังพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา ที่ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนหลักแนวคิดที่พึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความ พอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุขโดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล ก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาและการมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นกรอบในการคิดและการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกมิติชีวิตทุกภาคส่วนและทุกด้านของการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นสถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา 3 ปี (อนุบาล 1-3) มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและทั่วถึง ตั้งอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย ดำรงไว้ในความเป็นไทย รู้จักใช้เทคโนโลยีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมาย คือ ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ระดับปฐมวัย ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร

ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แสดงออกและอนุรักษ์ในความเป็นไทย มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และสุขนิสัยที่ดี มีสุขภาพจิตดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม มีทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับวัย ดำรงชีวิตประจำวันโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาในระบบและ เสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจากการรายงานการศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2558 ผลการดำเนินงานของ โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การพึ่งตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การตัดสินใจด้วยตนเอง การรู้จักตนเอง การเคารพตนเอง การควบคุมตนเอง การยับยั้งชั่งใจตนเอง แรงจูงใจในตนเอง การยืนหยัดด้วยตนเอง และการมีวินัยในตนเอง ผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ต้องเป็นคน เก่ง ดี และมีความสุข ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทางการศึกษาให้ สามารถดำเนินการจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการดำรงชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเงินซื้อของที่ไม่มีประโยชน์ต่อ สุขภาพ ไม่มีนิสัยการออม ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไม่รู้จักประมาณตนเอง เพื่อเป็นแนวทางใน การแก้ไขปัญหาดังกล่าวและจากการสัมภาษณ์ครูและผู้เรียนเบื้องต้น พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในด้านไม่มีความ พอเพียงในการดำรงชีวิต การใช้จ่ายของผู้เรียนฟุ่มเฟือยคือ ชอปปิ้งของที่ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ เช่น ขนม ทุกรูปกรอบและน้ำอัดลม เป็นต้น และเกิดการเลียนแบบกันแม้ว่าบางคนจะมีฐานะไม่ค่อยดีก็ตามรวมถึง การขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญอันเนื่องจากการไม่ได้ปฏิบัติตัวตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิม-พระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จึงสนใจ ทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เพื่อเป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ ความพอเพียงให้เกิดขึ้นกับ ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างยั่งยืน และ ผลจากการวิจัยทำให้ ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพอเพียงตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง)

กรอบกรอบและน้ำอัดลมไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ขาดการออกกำลังกาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างเสริมคุณลักษณะ ความพอเพียงให้เกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดไป

2. รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐาน การศึกษาที่สร้างขึ้นเรียกว่า “CHUMPA Model” เป็นการบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Curriculum: C) ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อความสุขในองค์กร (Happiness: H) ด้านการไม่ท้อถอยในการ บริหาร (Unflinching : U) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (Management: M) ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน (Participation: P) และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ (Achievement: A) และรูปแบบการ บริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีประสิทธิภาพและความ เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) ด้วยการประเมินทักษะวิถีความ พอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มี ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้รับรองรูปแบบการบริหาร วิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา และความพึงพอใจของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) เทศบาล ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ มาตรฐานการศึกษา จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง)
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง)
4. เพื่อศึกษาผลการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง)

4. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา 2) หาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา 4) ศึกษาผลการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานการศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มประชากรของโรงเรียนเทศบาล ๑ (เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านป่าซาง) รวมจำนวน 118 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 11 คน, นักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 49 คน, ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 49 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ในปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร, แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, แบบประเมินทักษะความพอเพียง, แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงและแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการอบรมด้วย t-test (Dependent Samples) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารวิชาการในการจัดการเรียนการสอนของครู ยังไม่มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์และยังต้องได้รับการพัฒนาโดยเฉพาะคุณลักษณะของผู้เรียนในด้าน การอยู่อย่างพอเพียง การกระตือรือร้นในการทำงาน การมีสัมพันธภาพที่ดี และรู้จักเคารพผู้อื่น ผู้เรียนยังฟุ่มเฟือย เช่น ใช้น้ำอย่างไม่ประหยัด ชื้อของเล่นราคาแพง เลือกรับประทานของ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการขยายผลไปยังชุมชนให้มากขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนเรื่องของการใช้จ่ายเงินของตนเอง ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแบบอย่างของความพอเพียง ภายใต้งบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับชุมชนได้ตระหนักและเสริมสร้างชุมชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในลักษณะของ "บวร" ร่วมพัฒนาให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านการเรียนรู้มากขึ้น

1.4 ครู ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้และทักษะในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะของการเข้าถึง การเข้าใจ และพัฒนา

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน/ท้องถิ่นให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินชีวิต ตามวิถีความพอเพียงของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติของโรงเรียนและชุมชน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาแต่ละแห่ง